

A forralás nem segít

Nitrát a kútvizben

Zsombó térségében, hol többszáz tanyában modern farmeréletmódra és gazdálkodásra készülnek mostanában, kíváncsiak lettek arra, van-e ehhez megfelelő vizük. A község polgármestere, dr. Faragó M. Vilmos felkérte az Alsó-Tisza Vidéki Vízügyi Igazgatóság szakembereit, vegyenek mintát, vizsgálják meg a Zsombó környéki tanyai kútvizek minőségét.

Az Ativizig munkatársai a közelmúltban egy „mozgólaborral”, azaz egy komputeres elemző műszerrel mintegy hetven kút vizének kémiai paramétereit határozták meg a helyszínen. Mondhatnánk úgy is, emberközeli, hisz a tanyásgazdák tanúi lehetnek a vizgálatnak s azonnal megtudhatták mi van a vizükben, alkalmas-e az ivásra. A térségre jellemző összegzéssel minap készültek el dr. Pálfi Imre osztályvezető és munkatársai, dr. Fekete Endre és dr. Török József.

Tőlük tudtam meg, hogy az ásványos kút vizének többségének nitráttartalma egészségre károsan magas. A 40 milligramm/liter megengedett értéket jócskán meghaladja a nitrátosság egy sereg kút vizében – különösen a ménesjárású részen és a Bába dűlőben. (100–150–200 milligramm most is mértek.) S a vizgált, problémás kút vizek közül 25–30-nak a vizéből még isznak. Pedig egészségtelen! Nem teszi fogyaszthatóvá az sem, ha felforralják, a nitrát benne marad, csak a baktériumoknak árt a forralás. Jó lenne hát eloszlatni a tévhitet, hogy a forralt víz jó víz.

Mit iszik harmincezer tanyai ember Csongrád megyében?

Ha poénkodás (miszerint bort, pálinkát) nélkül, utánagondolva válaszolunk a kérdésre azt mondhatjuk, hogy a tanyaudvarán lévő kútjának vizét. Arra a kérdésre, hogy milyen minőségű, egészséges-e ez a tanyai kút víz, legfeljebb tippelve, saccolva lehet válaszolni.

Szakemberek nem készítettek eddig átfogó, elemző vizgálatot arról, ártalmasak-e netán a vizek, mi van bennük, lehet-e őket inni. Egy-egy kirívó eset kapcsán – ha például a víz magas nitráttartalmától bekéült egy-egy kicsi gyerek – megnézték egy-egy kút vizét, s ha vétkesnek találtak, tiltották a vizének fogyasztását. A többi? Ki tudja, mit iszik...

S jó lenne, ha tudnák a tanyai emberek, hogy a mi vidékünkön a talajban nincs megfelelő vízzáró réteg, összefüggő felszín alatti tér van, hová felülről lefelé eljut a víz és minden, amit magába mos. Azaz, a három-négy méter mélységű ásványos kutakba beszívódik a gyümölcsösökben használt műtrágya és permetszer maradványa, a közeli trágyadombok, szikkasztók, ólak, istállók „leve”. Ez a diffúz szennyezettesség mutat növekvő tendenciát, emiatt váltak a tanyai ásványos kutak ivásra alkalmatlanná. S félő, hogy ilyenné válnak idővel a mélyebb, 10–12 méteres csökutak vizei is.

Ha továbbra is ennyi mezőgazdasági kemikália kerül a talajba, ha esősebb időszak következik, fokozódni fog a veszély, szennyezettebb lesz a víz a tanyáknál. Hacsak nem változtatnak a vegyszerekkel pazarlóan bánó termelési technológiákon, meg nem találják a szükséglet és az adagolt dózis összhangját. Felérve ésszel, hogy a nitrát például nemcsak a vízbe kerül bele, de a termésbe is – s a műveltebb világban a vegyszeres zöldség, gyü-

mölcs eladhatatlan. Végiggondolva, hogy nem elég az, ha arra vigyáznak, hogy a nitrátos kút vizéből ne igyon az ember, az ásványos kutaknak se azt adják, mert azokon is lehet káros élettani hatása. Miként lehet rossz hatása a vízre a kommunális szennyeződéseknek, az ember által „elősegített” bakteriális szennyezésnek. – S

nemcsak a tanyai ásványos kutakra, hanem a mélyebb vízrétegekre, esetleg szélesebb körben is, rontva például az öntözővíz minőségét, ami most még megfelelő.

A vízminőség javításáért legtöbbet az ember tehet: azzal, ha nem szennyre. A tanyavilágot nem lehet vízvezetékkel felfűzni, viszonylagos biztonságot a mélyre fúrt csökutak jelenthetnek. Ezeket javasolták az Ativizig szakemberei a zsombóiaknak, és vállalkoztak alaposabb, hosszabb idejű megfigyelésekre, kutatást jelölnek ki ellenőrzésre.

A vizgálatokat más települések megbízásából is szívesen elvégeznék a környékben. Annál is inkább, mert nemcsak vízellátási kérdéssről, hanem a vízkészletek védelméről is szó van, ami az egész régiót érinti. Minden önkormányzatnak felelőssége, hogy mit isznak, milyen vízhez jutnak a külterületeken lakók. Senkinek sem lehet közömbös, de leginkább nem az ott élőknek: fel kell fogniuk a veszélyt és meg kell próbálni a maguk eszéből, erejéből is tenni ellene!

SZABÓ MAGDOLNA

Szépülni Évánál

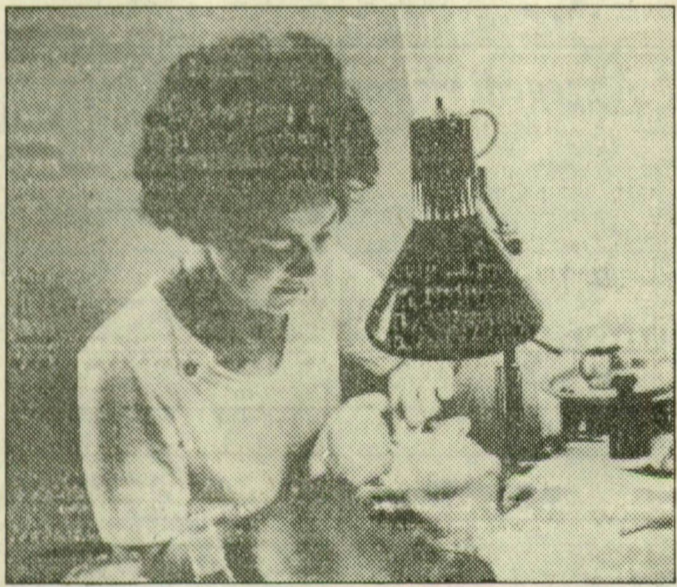
Benkő Éva Balástyán csaknem egy esztendeje nyitotta meg szépségápoló üzletét. Kosmetikája a főút mentén hívogatja a vendégeket, de vajon kell-e a falunak az ilyetén szolgáltatás? Mindenekelőtt erről faggattam a nagyon fiatal „szépbiz” mestert, aki éppen egy középkorú asszony arcából kezelte.

– Miért ne kellene? A falusi hölgyek is adnak magukra. Eddig Szegedre, vagy Kistelekre jártak kozmetikushoz, most már ha úgy döntenek, nem kell utazgatniuk. Az igaz, hogy egyre nehezebbé válik az emberek megélhetése, de amelyik nő egy kicsit is törődik magával, az nem mondhat le az arcápolásról, a szemöldök- és pillafestésről. És én úgy tapasztalom: nem is mondanak le.

Úgy osztanak-szoroznak otthon, hogy azért erre is jusson, hiszen a külső megjelenéshez nem csak a ruha, a szép frizura, de az ápolt arc is hozzátartozik. Hallottam már olyat, hogy a hasukon spórolják meg a nők a kozmetikusra szánt összeget.

– Kiből tevődik össze a vendégkör?

– Fiatalok, idősebbek egyaránt jönnek. Szájról szájra terjedt a hír, amikor megnyitottam az üzletet. Előbb a kíváncsiság hozta ide a vendégeket, aztán sokan állandó kuncsaftjaim maradtak. Akad olyan család a faluban, ahonnan az egész familia hölgyei ide járnak. Kamaszfiúk pattanásos arcápolását kezeltem is vállalom, de természetesen figyelek arra, hogy ne a hölgyekkel azonos időpontban nyomkodjam az arcukat. Tekintettel kell lennem gát-

FOTÓ: GYENES KÁLMÁN

lásosságukra. Van is néhány állandó fiúvendégem.

– Nem tart a konkurenciától, hiszen úgy tudom, van egy másik kozmetikus is a faluban?

– Szegedről jár ki a másik kozmetikus, de hetente csak egy alkalommal. Én meg egész héten itt vagyok. Ha kell, a nyitva tartási időm túl is vállalom a vendéget, hiszen helyben lakom, nem jelent túl nagy gondot, ha később érek haza. A nagy lakodalmak idején megcsinálom, hogy reggeltől estig van munkám.

– Olyan fiatal... Gondolom, csak szülői segítséggel tudott befogni ebbe a vállalkozásba.

– Természetesen. Kölcsönt nem kaphattam, csak a szüleim támogatására hagyatkozhattam. Nélfülük nem ment volna.

– Tudja-e ugyanazokai a szolgál-

tarásokat nyújtani, mint a városi kozmetikusok?

– Az arctisztításhoz szükséges eszközeim megvannak. A pakolások, krémek, festékek beszerzése sem jelent gondot. Nehéz lesz viszont fejlesztenem az üzletet, mert ehhez sok pénz kellene. Szeretnék szoláriumot kialakítani, Evolite sebgyógyító lámpát beszerezni. Több vendégem mondta már: jó lenne, ha egy fogyasztógép is lenne az üzletben. Minden attól függ, mekkora lesz majd a forgalom és nem mellesleg az sem, hogy a magamfajta vállalkozó zsebéből jövőre mennyi pénzt vesz ki az állam. Merthogy mind többet akarnak elvonni tőlünk, az egyre nyilvánvalóbbá válik.

GOMBOS ERZSÉBET

Ünnepre készülnek

Ünnepre készülnek a mórhalmi idős emberek második otthonuknak két éves születésnapján. Ők már valamennyien túl vannak a 60. születésnapjukon is és a szépen berendezett klubban egy családként töltik napjaikat huszonötén. Két évvel ezelőtt alakították át a régi bölcsődét az idősök számára, ők pedig ezekben a napokban készülnek kis házi ünnepükre: szép kézimunkákkal, rafia dísz tárgyakkal, fafaragásokkal díszítik majd otthonukat.

FOTÓ: SOMOGYI KÁROLYNÉ

Önkéntes vizgálat alatt a SZEFA

Vita a tájékoztatásról

A nézeteltérésről elsőként Czifra László polgármestert kerdeztük meg.

– Természetesen szó sincs arról, hogy az önkormányzat bármilyen, a községre vonatkozó információ kiadását megtagadná. A nyílt testületi üléseken bárki részt vehet, az elhangzottakról jegyzőkönyv készül, s ennek egy példányát rendszeresen eljuttatjuk a könyvtárba is.

Abból a bizonyos 15 kérdésből viszont jó néhányat nem tettek volna fel, ha előtte a kft.-k s az önkormányzatok működésére vonatkozó rendszabályokról tájékozódhatnak. Ez egy újságíróknak feladata, azt hiszem. Ha egy újság interjú formájában tesz fel kérdéseket, bármilyen tájékoztató az az, válaszolok rájuk. Ennek semmi akadálya. De – ne vegyük fennhéjásnak – de egy polgármester már csak etikai okból sem írhat a községe független lapjában. Azóta különben egy újabb beszélgetés, úgy vélem, eloszlatta e félreértést. Azt azonban szeretném tisztázni, hogy – a lapban megjelenéssel ellentétben – a testületi ülésekről kizárólag a polgármester vagy a jegyző nyilatkozhat az egész testület nevében. Erről határozat született, amit a képviselők kezdeményeztek. A döntések előkészítésébe egyébként eddig is bevontuk az egyesület képviselőit, s ez a továbbiakban is szándékunkban áll.

Mi a „Falunkért” egyesület távlati célja a községben? – erről kerdeztük Strumpf Emil elnököt, a Deszki Hírnök felelős kiadóját.

– Kezdem talán azzal, amit a polgármester úr Wiesenbach-i látogatása után már elmondott a Délmagyarországnak. A német községben a kö-

A témát a deszki „Falunkért Egyesület” által kiadott, havonként megjelenő Deszki Hírnök című községi lap és a település polgármestere között, a helyi tájékoztatás és a hivatal intézkedéseinek publikussága kapcsán keletkezett nézeteltérés vetette fel. A lap utóbbi két számában több erre mutató írás jelent meg, előbb 15, a szerkesztőség részéről felsorolt kérdés, amelyek ilyen formában megválaszolatlanok maradtak, majd egy összefoglaló a helyi információközlés körüli vitáról. A véleményeket tanulságos lehet szétszálalni, annál is inkább, mert egy nemrég alakult, még bejegyzetlen egyesületéről van szó, amelynek – elnöke szavaiból ítélve – figyelemre méltó céljai vannak Deszken.

zösség ügyeit nem elsősorban falugyűléseken, vagyis gyűlés formában, hanem társasági összejöveteleken beszéljük meg. Mi egy olyan egyesület szeretnénk kialakítani, amelynek hasonló szerepe volna. Feloldani a régi beidegződéseket. Egy olyan társaságot teremteni, amely egyeztetne, és a helyhatóság elé kész, megformált közösségi véleményt tudna terjeszteni. Az egyesület közvetlen célja – a hivatalos bejegyzés után – a létszám növelése, egy komoly pártoló tagság létrehozása. A falunk tiszta környezetben, egészséges közösségi légkörben kell élnie. Ez a fő célunk.

– Hogyan képzelik el a kapcsolatukat az önkormányzattal? Elsősorban az egyesület lapjára gondolok.

– Az újságot minden tekintetben szolgáltató és tájékoztató lapként képeztük el. Ha ebben eddig hibáztunk, az csak a szakmában való gyakorlatlanságunkkal okolható. Egy, az önkormányzat mellett, és nem neki alárendelten vagy ellene működő újság az, amire a községnek is szüksége van. Azt hiszem, a Deszki Hírnökben közölt közérdekű információk feltétlenül hasznosak. Különböző bizonyítja, hogy a lap 450 pé-

dánya eddig minden hónapban elkelt a faluban.

– Milyen módon kívánna foglalkozni az önkormányzati ügyekkel?

– A nyilvános üléseken részt veszünk majd, s ha a jegyzőkönyvet megkaptuk, a határozatok szövegét is közölhetjük majd. – A bírálattal milyen formában kívánna élni?

– Ha a testületi ülésen megjelenünk, akkor nyilván szót is kapunk ott. Ez pedig a jegyzőkönyvbe is bekerül. Így nem érhet az a vád, hogy utólagosan, már kész döntéseket bírálunk. Természetesen más a helyzet az olvasói levelekkel, amelyeket – ha nem névtelenek – közöljük, ahogyan ezt más újság is megteszi.

S. P. S.

A témához tartozik annak a néhány kérdésnek a sorsa is, amelyet a deszki községi lap felvetett az önkormányzat – és részben egy magánszemély – által működtetett SZEFA Kft. költségelszámolásával kapcsolatban. Az ügyben több eleve rosszindulatú névtelen röpírt terjedt Deszken az utóbbi hónapokban. Ezek közül egyik áttételesen a „Falunkért” egyesületet tünteti fel szerzőjének. Strumpf Emil elnök egyesületét természetesen elhatárolta ettől. Czifra László polgármester a SZEFA Kft.-vel kapcsolatos hírszertelések elosztására végett független szakértőket kért fel a számvitel megvizsgálására. A vizgálat eredményét a július 9-ei, keddi nyílt képviselőtestületi ülésen hozza nyilvánosságra. Az ülés után arról részletesen beszámolunk majd.